

KONTSIGNEN GARRANTZIA

IKASLEEN EKOIZPEN IDATZIETAN

Libe Sukia Garmendia – UPV/EHU – lsukia001@ikasle.ehu.eus

Euskal Ikasketetako gradua

GRADU AMAIERAKO LANA

2014-2015 Ikasturtea

Tutorea: Itziar Idiazabal

Espezialitatea: Euskal filologia

LABURPENA

Argudio testua eskolan gehien landu ohi den testu generoa da eta hori erakusten du Batxilergorako curriculumak. Lan honen abiapuntua joan den urtean egindako ikerketa bat izan da, non argudio-testuak lantzeko sekuentzia didaktiko bat prestatzea zen helburu. Bertan ikasleek idatzitako iritzi artikulua aztertu ziren abiapuntu gisa idaz kontsigna bat erabiliz. Testu haiek egitura aldetik ongi eraikiak zeuden, baina argudio testuetan hain ohikoa den besteari erreferentzia egiteko modurik ez zen ageri eta arazoa kontsignan bertan zegoen, ez baitzuen helbururik zehazten.

Beraz, kontsigna hark eragindako arazoak oinarri harturik datozen orrialdeetan kontsigna batek ondorengo ekoizpen idatzietan duen eragin zuzena frogatu da eta era horretan testu egokiagoak aurki daitezkeela, nahiz eta testu generoak eska ditzakeen alderdi guztiak ez diren ongi menderatuko. Horretarako kontsigna berri bat eraiki da eta haren xede nagusia ikasleei testu hobek ekoizteko baldintzak eskaintzea izan da. Bertan hartzailea konbentzitu beharra azaldu da eta testu berriak bildu dira. Bi kontsignen bidez bildutako testuak Batxilergoko bigarren mailako bi ikasle talde ezberdinen iritzi artikulua izan dira.

Testuen azterketa burutzeko talde bakoitzeko iritzi artikulua eratu eta hauetan kontsignak izan duen eragina ikusi nahi izan da. Horretarako, ekoizpen bakoitzaren hitz kopurua eta egitura ikertu dira, diagnostiko orokor bat egite aldera, baina bereziki bestearen edo hartzailearen ahotsa testura ekartzeko trebeziak izan dira aztergai. Hau da, testu genero honetan oinarritzkoa den gaitasun baten diagnostikoa egin da.

Frogatu ahal izan da hartzailea kontuan hartzerako orduan kontsigna berria erabili duten testuak joan den urtekoak baino egokiagoak direla. Ikasleek bestea kontuan hartu dutela erakusten badute ere, ez dira testuak euren osotasunean guztiz egokiak izan. Egitura aldetik, zenbait hutsune ageri dira, testu guztiak ez baitzeuden behar bezala planifikatuta. Beraz, kontsignak egiten duena ikasleen ezagutzak agerian jartzea da, baina horrek ez du ziurtatzen, jakina, ekoizpenaren alderdi guztiak egoki eraikiak izatea.

Laburbilduz, kontsignek eragin zuzena dute idatziko diren testuen gainean. Ongi zehaztua bada testu hobek lortuko dira, baina horrek ez du testu osoaren egokitasuna bermatuko.

0. AURKIBIDEA

1.Sarrera	4.or.
2. Argudio testuak lantzen.....	5-11.or.
2.1. Hezkuntzan.....	5.or.
2.2. Argumentazioa	5-7.or.
2.2.1. Iritzi artikulua.....	8.or.
2.3. Besteari erreferentzia egitea.....	8-11.or.
3. Kontsigna	11-12.or.
4. Metodologia	12-14.or.
5. Azterketa	14-25.or.
4.1. Hitz kopurua.....	14-15.or.
4.2. Egitura.....	15-17.or.
4.3. Besteari erreferentzia egiteko moduak.....	17-25.or.
5. Ondorioak.....	25-26.or.
6. Bibliografia	27.or.
7. Eranskinak.....	28-43.or.

1. SARRERA

Argudio testuak eskolan gehien landu ohi diren testu generoak dira. Hori erakusten du Batxilergorako curriculumak. Hizkuntzari dagokion atalean berebiziko garrantzia ematen zaio testuak lantzeari eta bereziki argudio testuak lantzeari. Baina hori zergatik? Baliteke argudiatzea gure egunerokotasunean ohikoa den ekintza delako izatea. Gai baten inguruan gure iritzia azaldu nahi dugun bakoitzean argumentatzen dugu, arrazoiak emanaz gure ikuspuntua adierazten saiatzen gara eta solaskidearen iritzia gureganatzen. Argudiozko testuetan etengabe kontuan hartu behar da bestea, aurrean dugun solaskidea edo hartzaile irudikatua. Beraz, argudiatzea oso loturik dago gure egunerokoarekin baina trebezia bereziak eskatzen ditu bereziki idatzizko ekoizpenean.

Proiektu honetan iaz egindako lan batetik abiatu naiz eta bigarren batxilergoko ikasle batzuen iritzi artikulatuak izan ditut aztergai. Argudio-testuak lantzeko sekuentzia didaktiko bat prestatzea zuen helburu lan hark eta horretarako ikasleen gaitasunen diagnostiko modura testuak bildu genituen idaz kontsigna zehatz bat erabiliz. Joan den urtean bildutako testuak egitura aldetik ongi eraikiak zeuden, baina argudio testuetan hain ohikoa den besteari erreferentzia egiteko modurik ez zen ageri. Ohartu nintzen ikasle haiei banatutako kontsignan zegoela gakoa, ez baitzuen helburu zehatzik adierazten eta ez baitzen bestea kontuan hartzeko aipamenik egiten.

Beraz, hortik abiatuta lan honetan zehar kontsigna batek ondorengo ekoizpenean izan dezakeen eragin zuzena frogatzea izan da helburu nagusia. Horretarako kontsigna berri bat eraiki dut, berriro ere ikasle batzuen testuak biltzeko. Bi kontsignen bidez jasotako testuak esku artean izanda, erkatu eta hauetan kontsignak izan duen eragina ikusi nahi izan dut eta horretarako, bestearen edo hartzailearen ahotsa testura ekartzeko trebeziak izan ditut aztergai. Alegia, testu genero honetan oinarritzakoa den gaitasun baten diagnostikoa nola egin aztertzen da. Ez da proposamen didaktiko berezirik egiten, baina uste dut ezinbesteko abiapuntua dela, ikasleek dakitena eta ez dakitena kontuan hartzea, eta hori ikusteko idaz kontsignak zaintzea proposatzen dut.

Lana abiatu aurretik nire hasierako hipotesia da kontsigna berria oinarri duten testuetan besteari erreferentzia egitearen alderdia hobeto eraikia agertuko dela. Beraz, hipotesia plazaraturik datozen orrialdeetan nire eginkizuna hori frogatzea besterik ez da izango.

2. ARGUDIO TESTUAK LANTZEN

2.1. HEZKUNTZAN

Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzan eta baita Batxilergoan ere argudio testua da gehien lantzen den testu moldea. Horren seinale da Batxilergoako curriculum¹, testu mota hau lantzeari garrantzi handia ematen baitzaio. Bigarren mailako Euskara *eta Literatura* irakasgaien erakutsi beharreko edukietan nonahi aurki daitezke argudio testuak lantzeko zereginak, batez ere iritzi testuei loturikoak, eta hauei dagozkien elementuen gainean lan egiteko eginbeharrak aurki daitezke: adierazpen markak, objektibitatea eta subjektibitatea adierazteko hizkuntza-prozedurak, modalizazio prozedurak, perpaus modalitatea, egitura, kohesio elementuak, esaldi konplexu motak, ezaugarri lexikoak... Horrez gain, ikasle bakoitzaren alderdi kritikoa lantzea ere hartzen du kontuan curriculumak eta argudiatzeko estrategiak eraginkortasunez erabiltzea.

Hori guztia jakinda, ezin ukatuzkoa da testu genero honek irakaskuntzan duen garrantzia. Gainera, argudio testuak landuz hizkuntzaren beste alderdi asko landu daitezke, gramatika edo hiztegia kasu. Ikasleak halako testu bat idatzi behar duenean bere iritzi edo ikuspuntua defendatzeko esaldi konplexuak eraiki behar ditu. Horrek batzuetan konmutadura aldetik arazoak ekar ditzake edota esaterako, ahalera egiturak falta izatea. Baliteke klasean ahaleraren gainean egindako ariketak ikasleak ongi egitea, baina ondoren diskurtso propioa garatzerako orduan zailtasunak aurki ditzake, ez baitaki garbi zein egoeratan erabili behar den halako egitura.

Horrez gain, ahotsen kudeaketa lantzeko ere balio du testu genero honek, izan ere, bakoitzaren ekoizpen idatzian oso ohikoa da beste batek esanak testura ekartzea eta horretarako baliabide ezberdinak ikasi ditzake. Bestalde, hiztegiaren kasuan, hainbat termino landu daitezke argudiatzearekin zerikusia dutenak: *adierazi, agertu, plazaratu, bota, gaineratu, erantsi, salatu, arrazoitu, ...* sinonimoak ez diren aditzak dira, baina beharrezkoak direnak argudiozko (eta bestelako) testuen ekoizpen helduak bideratzeko. Beraz, ikasleen lexikoa aberasteko balio dezake argudio testuak lantzeak eta horrez gain, euren ikuspuntua edo iritzia modu ezberdinetan azaltzen ikas dezakete.

2.2. ARGUMENTAZIOA

¹ 23/2009 Dekretua – Hezkuntza, Hizkuntza politika 110-116

Argumentazioa hizkuntzalaritzan eta hizkuntzaren didaktika korrante askotan ere aztergai izan da, eta ondorioz definizio ugari izan ditu. Garrok (2007), esaterako, Anscombe eta Ducroteren (1994) hitzak dakartza gogora eta hauen ustez argumentazioa hizkuntzan berezkoa da, testu guztiak dira helburu argumentatiboz sortuak. Baina Garrok argumentazioa ez du hain ikuspuntu orokorretik aztertzen, Fuentes eta Alcaide-ren (2002:22) lanean oinarrituta “llamaremos propiamente argumentativo a aquel texto o secuencia que marca explícitamente el razonamiento al que quiere llevar al interlocutor”.

Calsamiglia eta Tusónen arabera (2012) argumentazioa testu sekuentzia gisara gure bizitza sozialeko hainbat ekintza diskurtsibotan agertzen da, publiko zein pribatu izan. Eguneroko hizketan argumentatzen dugu, lan bat eskuratzeko elkarrizketetan, solasaldi edo debate batean... Entzulea konbentzitu nahi den edozein egoeratan argumentatzen dugu. Zentzu zabalago batean, argumentazioa ekintza diskurtsibo bat dela azpimarratzen dute adituek zeinak behar komunikatibo bati erantzuten dion: hartzailearengana bideratzen da bere atxikimendua lortzeko. Horrez gain, argumentaziorako funtsezko osagaiak honakoak direla aipatzen dute:

1. Objektua: edozein gai eztabaidagarri, dudazko, problematiko zeinak tratatzeko modu ezberdinak gain hartzen dituen.
2. Lokutorea: errealitatea interpretatzeko modu bat azaldu behar du, ikuspuntu bat hartu behar du, bere iritzia azaldu.
3. Izaera: polemikoa, dialogikoa; bi iritzi edo gehiagoren arteko kontrajartzean oinarritzen da
4. Helburua: hartzailearen atxikimendua eskuratzeko edo konbentzitzea hartzaile batek edo publiko zabal batek ideia baten onspena eman dezan.

Aditu hauen arabera, ikuspuntu baten onargarritasunaz konbentzitzea da hiztunaren helburua argudiozko testu bat ekoizten denean. Garrok gaineratzen du, Garcia-Debancen (1996/97) lanean oinarriturik, argumentazio testuak hiru multzotan bana daitezkeela helburuaren arabera:

1. Argumentazio erretorikoa: helburua entzuleria konbentzitzea da, zerbait egin dezan edota erabaki bat har dezan.

2. Argumentazio espekulatiboa: gai baten inguruan arrazonatzen badakigula jakitera ematea da.
3. Argumentazio heuristikoa: zientzia arloetan ohikoa, helburua posizio bat ongi eraikia dagoela azaltzea da.

(Garro 2007: 71)

Bestalde, Cuenca-ren (1995) arabera argudiatzea diskurtso fenomeno konplexua da, bere helburua hartzailea edo entzulea ideia edo tesi baten inguruan konbentzitzea delarik. Adituaren hitzetan hiru funtzio betetzen ditu argudiatzeak: lehena, adieraztea (igorleak iritzia adierazi); bigarrena, deitzailea (hartzailearengan eragin); eta hirugarrena, erakusgarria (munduaz hitz egin).

Camps-en (1995) iritziz, argudiaketa testuinguruari hertsiki loturik doa. Beraz, igorleak ezagutu behar du besteen iritzia, ondoren berearekin alderatzeko. Ondorioz, hartzaileak irudikatu beharko ditu bere argudiaketak zentzua izan eta horrela bere helburua lortzeko.

Garroren hitzetan argumentazioaren helburu nagusia honakoa da: hartzailea norberaren ikuspuntuaren balizkotasunaz konbentzitzen saiatzea (norberaren ikuspuntua justifikatzea) edota hartzailearekin negoziatzea. Beraz, hartzailea kontuan hartzearen garrantzia beste diskurtso mota batzuetan baino nabarmenagoa izango da argumentazio-diskurtsoan.

Cuencak hartzailearen inguruan hitz egiten du bere lanean eta argumentazioaren hartzaile “ideala” esplizitua dela dio, ahal bada bertan dagoena eta aktiboa. Garrok, ordea, hartzailea modu zabalagoan ulertzen du, hartzailea esatean ez baitu solaskidea bakarrik kontuan hartzen, argumentazio-diskurtsoaren jasotzaile potentzial guztiak hartzen ditu kontuan. Bestalde, Idiazabal eta Larringanek argumentazio egoera batean hartzailearen irudiak duen garrantzia ekartzen dute gogora:

“Argumentar es una acción lingüística. Desde la lógica natural, la argumentación puede definirse como la puesta en texto de un micro-universo orientado al otro, como aquella acción lingüístico-discursiva que tiene como objetivo intervenir en las representaciones, puntos de vista, opiniones, actitudes y comportamientos de otros. Argumentar supone, pues, incidir en los esquemas cognitivos del otro.”

2.2.1. IRITZI ARTIKULUAK

Iritzi artikulua argudio-testu mota bat da eta orain artean argumentazioaz azaldutako ezaugarriez gain, bere ezaugarri propio edo indibidualak ere baditu. Cuencak hiru atal bereizten ditu iritzi artikuluetan eta honakoak dira:

1. Sarrera: gaiaren aurkezpena eta hartzaileak igorlearen posizioa ezagutzeko ideiak aurkezten dira.
2. Garapena: argumentuak azaldu eta euren aldeko defentsa egiteaz gain gaiaren kontrako argudioak gezurtatzen dira.
3. Konklusioa: sintesiaren atala eta defendatutako tesiaren berrindartzea

Horiez gain, ordea, izenburuen atala ageri zaigu iritzi artikuluetan. Izenburuak ez dira estrukturalak, baizik eztabaida pizteko, egilearen iritzia emateko edo gaiaren inguruko bere posizioa adierazteko bide dira (beti ere egilearen asmoen arabera). Baina egitura hau ez da beti hain zurruna izaten, izan ere, egileak bere modura antolatu ditzake testuaren atalak. Esaterako, konklusioa hasieran emanaz.

Bestalde, iritzi artikuluen barnean hainbat testu-mota aurki ditzakegu, hala nola, editoriala, zutabea, zuzendariari gutuna eta ahozkoari dagokionez, irratiko edo telebistako esatariaren analisisa edo bakarrizketa.

2.3. BESTEARI ERREFERENTZIA EGITEA

Atal hau garatzeko orduan Garroren tesia izan dut bidelagun, lan horretan diskurtso erreferituaren gaineko atalean oso ongi azaltzen dituelako gai honi dagozkion kontzeptuak. Beraz, hasteko, besteak edota hartzaileak hiztunaren ekoizpenean, bai ahoz bai idatziz, duen garrantzia azpimarratzeko ekar ditzagun adituaren hitzak gogora:

“Hitz egiten duenean hiztunak beti du bestearen eragina eta arrastoa. Bestea beti dago presente; bestea ez nahitaez zentzu fisikoan, baina bai alteritatearen zentzuan; zentzu zabalean ulertuta, ez solaskidea bakarrik, baizik eta ekoizpen horren helburu den entzulea edota testuz kanpoko hiztunak ere. Hiztunak bere hizkuntza jarduna beti

aukeratuko du, egokituko du, solaskidearen hizkuntza maila kontuan hartuta. Argumentatzerakoan ere bestearengandik espero duen erantzunaren arabera eraikiko du hiztunak bere estrategia argumentatiboa.”.

(Garro 2007: 127)

Adituak polifoniaren gainean zenbait xehetasun azpimarratzen ditu eta horietako bat polifoniari eman zaizkion balioen aitortza da. Izan ere, bi balio aitortu ohi izan zaizkio: balio narratiboa eta balio argumentatiboa. Besteen esanak jasotzeak balio narratiboa du gertaera baten errepresentazioa den neurrian, baina argumentuzkoa dela ere esan daiteke, diskurtso hori enuntziatzaileak tesi bat defendatzeko edo beste tesi bat proposatzeko ekartzen badu.

Bestea modu markatuan kontuan hartzeko baliabide ezagunena diskurtso erreferitua da. Garrok Jaspersen eta Reichler-Béguelinek (1997) esanak bere egiten ditu eta diskurtso erreferituak balio argumentatibo nabarmena duela azpimarratzen du, horrek argumentazioari begira hiru funtzio bete ditzakeela proposatuz:

1. Diskurtso erreferituak modelo bat eta anti-modelo bat erakusteko gaitasuna du. Hala bigarren enuntziatzaileak (E2) berea baino hobea den beste hiztun baten hitzak hartzen ditu modelo baten berri emateko. Bestalde E2k ironiaren bidez beste baten ikuspuntua baliogabetzeko haren hitzak erakuts ditzake.
2. Diskurtso erreferituak kontra-argumentazioa prestatzen du. Hala, diskurtso erreferituaren bidez besteen ikuspuntu argumentatiboen berri eman daiteke, gero beste ikuspuntu bat agertzeko.
3. Diskurtso erreferitua hiztunek elkarbanatzen dituzten jakintzen erakusgarri izan daiteke. Espazio komunak ekartzen dituzte, gehienetan formula ia proberbialez, iturri jakinik gabeko esamoldeak erabiliz.

(Garro 2007: 131)

Garroren arabera hartzaileari erreferentzia egitea aipatzen denean askok besteak esandakoa soilik irudikatzen du. Berak, ordea, besteari erreferentzia egitea modu zabalagoan ulertzen du, hau da, ez da soilik besteak esandakoari erreferentzia egitearen fenomenora mugatzen. Beraz, norbaitek esan duenaz gain, norbaitek esan dezakeena, esan ez duena, norbaitek bere buruari esan edota esaten diona... kontuan

hartzen ditu. Baina baita bestearen pentsamenduei erreferentzia egiten dieten elementuak ere.

Nire azterketaren aztergai nagusia bestea edo hartzailea izango da, besteari erreferentzia nola egiten zaion ikustea. Horretarako, Garrok aipatzen duen moduan, hainbat baliabide daude bestea kontuan hartzeko eta norberaren jardunean presentzia horren zantzuak erakusteko eta lau kategoriatan banatzen dira: diskurtso zuzena, zehar diskurtsoa, diskurtso zuzen librea eta zehar diskurtso librea. Azken bi diskurtso mota horiek diskurtso zuzen eta zehar diskurtso ez markatuak dira, hau da, hiztunak testuinguruan eta bere ezagutzetan oinarriturik interpretatzen du beste baten hitzak erreferitzen direla. Baina horiek normalean literaturaren eremuan erabiltzen direla aipatzen du Garrok, hiztunaren ekoizpena eta aipuaren arteko muga lausoa delarik.

Baina autore gehienek onartzen dute horiek ez direla besteen esanei erreferentzia egiteko bide bakarrak, baina bai gehien erabilienak. Estilo zuzenean, jatorrizko hitz berak errepikatzen diren bitartean, inolako aldaketa gramatikalik egin gabe, zehar estiloan zenbait aldaketa izaten dira, edo nahitaez edo aukeran, jatorrizko perpaus lokabeak mendeko bilakatuz, dagokien menderagailua hartzen du.

Estilo zuzenean jatorrizko perpausak bere hartan ematen dira, eten baten ondoren, zehar estiloetan, ordea, aipamenak menderagailua darama ondoan eta aditz aipatzailearen perpausaren txertatua ageri da. Aipatutako perpausak birformulatu egiten dira eta jada hiztun berriarenak dira, ez jatorrizkoarenak. Horrela askotan aditzaren pertsona eta denbora edota erakusleak eta horrelakoak ere aldatu egiten dira.

Garrok Van Der Houwenek (2000) esanak ekartzen ditu gogora bi estilo horien artean begi-bistakoa den desberdintasun bat badela esatean. Desberdintasun hori hiztunak hitz egiterakoan hartzen duen ikuspuntua da. Zehar estiloan hiztunak bere ikuspuntutik jarduten du eta espazioari eta denborari dagozkion markak bereak dira; estilo zuzenean, ordea, bere diskurtsora ekartzen duen enuntziatzailearen ikuspegitik hitz egiten du eta espazio zein denborari dagozkion markak harenak dira. Horrek, entzuleari dagokionez ere badu eragina, estilo zuzenean entzuleak kontu handiagoa izan behar baitu *ni* ez delako hiztuna, baizik eta beste pertsona bat; zehar estiloan, aldiz, ez dago erreferentean aldaketarik eta ondorioz, entzuleari eskatzen zaion arreta ez da horrenbestekoa.

Bestalde, Garroren hitzetan balore enuntziatibo eta pragmatikoa aitortzen zaie. Hori horrela, estilo zuzena egiazkoagoa dela uste da, eta zehar estiloa, aldiz, jatorrizko hitzetatik urrunago dagoela. Diskurtso zuzena enuntziatzailearen hitzen errepresentazioa izango da eta zehar diskurtsoa, ostera, lokutoreak bestearen hitzen jabetzaz egiten duen errepresentazioa. Estilo zuzenean ez dira zehatz-mehatz jasotzen jatorrizko diskurtsoko hitzak, besteak beste, diskurtso erreferituaren helburua ez baita soinu katearen ezaugarri fisikoak imitatzea, gehiago da enuntziatuaren mezua jasotzea.

Laburbilduz, nire lanean besteari erreferentzia egiteko moduak izan ditut aztergai. Izan ere, argudio testuen helburu nagusiena bestea konbentzitzea denez, ezinbestekoa da hartzailearen ahotsa testuan sartzea. Nik eraturako kontsigna berriaren helburua zen hori eta beraz, estilo zuzena eta zehar estiloa bezalako formulak aztertzea izan da nire eginkizuna. Horretarako bi estilo horien barnean zenbait azpimultzo egin ditut, aurrerago ikusiko den moduan.

3. KONTSIGNA

Testu bat ekoizterako orduan, ahoz zein idatziz, eta batez ere hezkuntzaren esparruan ematen den arau-sorta da kontsigna. Beraz, ikasleak euren lanean bideratzeko ezinbesteko tresna da eta horretarako kontsignak helarazi nahi duen helburua argi izatea garrantzitsua da.

Riestrak (2004) honako definizioa ematen du kontsignen gainean:

“(...) las consignas de tareas son textos orales y escritos producidos en la interacción sociodiscursiva de todos los niveles de enseñanza, es considerada y analizada como el propio texto de enseñanza y determina el posible efecto sobre los estudiantes en la realización de las actividades de leer y escribir. Se trata, por lo tanto, de enunciados organizadores del género discursivo/textual, de elaboración profesional que conduzcan al desarrollo de una tarea específica y concreta en un contexto determinado”.

(Riestra 2004:55)

Nire lanean, idatzizkoei begira egindakoetan oinarrituko naiz, proiektu hau iritzi artikulu batzuk idazteko eraikitako kontsignen azterketan oinarritzen delako.

Silvestriren (1995) hitzetan mota honetako enuntziatuen helburua hartzaileak ekintza zehatz bat burutzea da, hartzailearen ekintza erregulatuko duen diskurtso bat. Beraz, dirudien baino garrantzi edo pisu handiagoa du kontsignak testuetan. Camelok (2010) dioenez, garrantzi gutxi eman izan zaio halako diskurtso mota pedagogikoei, hizkuntzen irakaskuntzan ardatz garrantzitsua diren arren. Gainera, autore gehienek bat egiten dute eskolan kontsignak testu hezigarriak direla aipatzean, idazteko ekintza zein beste edozein eginbehar bideratzeko zehatzak dira eta ikasleen gaitasun mentalen garapenean laguntzen dute.

Cameloren hitzetan kontsigna batek testu molde baten idatzizko ekoizpena bideratu eta zehaztu behar du testuinguru jakin batean. Kasu gehienetan enuntziatu horiek anbiguoak izan ohi dira eta ondorioz, nahasteak sor ditzakete ikasleen artean, interpretazio ezberdinak egin baititzakete. Ondorioz, ikasleen ekoizpena ez da beti irakasleak espero duena izaten. Baina orain artean esandakoa laburbiltzeko Camelok Atorresiren (2005) hitzak dakartza gogora eta kontsigna egoki batek honako elementuak izan behar dituela aipatzen du: helburua, gaia, egoera komunikatiboa eta testu mota. Halaber, interpretazio ezberdinak egitea saihestu beharreko kontua da, azalpenak ikaslea anbiguetatera bideratzea da ekidin beharreko kontua.

Baina adituak aipatzen duen moduan, testuen ekoizpena begira idatzitako kontsignak formulatzea ez da lan erraza. Izan ere, hizkuntzaren maila bakoitzarekin erlazionatutako aspektu bakoitza ez da kontuan hartzen edo erdizka hartzen da. Honek erakutsi dezake enuntziatu hauen planteamendua gainetik egiten dela eta ez dela kontuan hartzen zein inplikazio duten maila kognitibo, linguistiko, diskurtsibo eta komunikatiboan.

Laburbilduz, kontsignek garrantzi handia dute ikasleen azken ekoizpena begira. Izan ere, kontsigna batek baldintzatzen du ikasleek idatziko dutena.

4. METODOLOGIA

Lan hau burutzerako orduan erabili dudana corpusa izango dut hizpide jarraian. Hasieran aipatu bezala, iaz egindako lan batean oinarriturik ekin diot oraingoari. Izan ere, bildutako corpus hartan ohartu ginen ez genituela lortu guk esperotako emaitzak. Orduan konturatu ginen kontsignak erabateko eragina izan zezakeela testu horien ekoizpenean eta beraz, hori izan da lan honetan frogatu nahi izan dudana.

Azterketarako corpora² joan den urteko lanetik hautaturiko zortzi testuez gain, kontsigna berriarekin jasotako beste zortzi testuez osaturik dago, guztira hamasei testu beraz. Lehenengo testuei erreferentzia egiteko A letra bidez izendatu ditut eta bigarrenak B letraz. Horrez gain, testu bakoitzari zenbaki bat ezarri diot erreferentziak argiago izateko, beraz A1, B5, A3... bezalako izendapenak aurkituko dira corpusaren analisia egiterakoan. Amaitzeko aipatu testuak hautatzerako garaian lehen begiratuan etekin gehien erakutsi zitzaizkatenak aukeratu ditudala. Horregatik, hartzailearen erreferentzia erakusten duten ekoizpenez osatua dago corpora, baina badira A testuetan halakorik erakusten ez dutenak eta beraz, egitura aldetik ongien formulatuak daudenak hartu ditut multzoa osatze aldera.

Testu hauek gidatzeko ekoizpena baldintzatuko zuten kontsignez baliatu naiz. Esan bezala bi kontsigna erabili ditut, bata lehen ekoizpenetan erabili zena (A testuetakoa) eta bestea bertan aurkitutako hutsuneak gainditze aldera eraikitako kontsigna berria, (B testuetakoa). A testuak biltzeko honako kontsigna eman genien ikasleei:

"Egunkarian honako albistea irakurri duzu: "Komertzio txikiak arriskuan daude". Gaiak kezkatu zaitu eta pentsatzen aritu ostean zure herriko aldizkarian argudio-testu bat (iritzi-artikulua) idaztea bururatu zaizu. Horretarako komertzio txikien eta handien arteko lehiaz mintzatuko zara, batoren zein bestearen aldeko eta kontrako argudioak emanaz. Errazago suerta dakizun hona hemen zenbait puntu: kopurua, kalitatea, prezioa, erraztasuna, harremanak, denbora..."

Kontsigna honek zenbait akats zituela konturatu ginen ikasleen testuak irakurri ostean, guk aztertu nahi genuena ez genuelako topatu eta beraz, gure eginkizunean, hots, ikasleei emandako idazteko proposamenean, huts egin genuela konturatu ginen. Huts horietatik abiatuta kontsigna egokiago bat osatu nuen, ikasleen ekoizpena hobekiago bideratuko zuen azalpena. Honakoa izan zen testu berriak (B testuak) jasotzeko erabili nuena:

"Zure herriko udal taldeak atez-ateko zabor sistema berria jartzeko proposamena egin zuen duela pare bat hilabete. Ordutik hona, herritarren artean iritzi ezberdinak daudela bistakoa da eta herriko aldizkariaren azken alean aldeko eta kontrako

² Corpora osatzen duten testuak eranskin modura atxikirik daude lanaren amaieran.

esanak irakur daitezke. Zu, ordea, ez zaude ados irakurri dituzun zenbait iritzirekin eta zure ikuspuntua azalduz iritzi artikulua bat idaztea pentsatu duzu herriko aldizkarian argitaratzeko. Horretarako, gaiaren inguruan zu bezala pentsatzen ez duten horiek gogoan izanik eta zure iritziak arrazoiekin defendatuz, haiek konbentzitzea izango da zure helburu nagusia.”

Corpuseko testuen azterketara begira, batez ere hau izan da aztergaia: bestearen hitzak norberaren testura ekartzeko ikasleek erabili dituzten baliabideak. Horiek aurkitzea eta aztertzea izan da lan honen helburu nagusia.

Nolanahi ere, ekoizpenak osatzen dituzten hitz kopuruak eta zer nola egituratuta dauden ikustea ere garrantzitsua da testuen alderaketa egin ahal izateko eta kontuan hartuko ditut testuen azterketa egiterako orduan.

5. AZTERKETA

Lehen esan bezala hiru ildo izango ditu testuen gaineko azterketak: lehenik, ekoizpenen hitz kopuruaren ingurukoa; bigarrenik, egituraren aldekoa eta hirugarrenik, diskurtso erreferituari buruzkoa. Lehenengo eta azkeneko ataletan, lehenik azterketa kuantitatibo bat burutu dut emaitzak argiago ikus daitezzen eta bigarren zatian, emaitza horiek oinarri harturik, azterketa kualitatiboa izan dut hizpide.

4.1. HITZ KOPURUA

Lehenik eta behin aitortu behar dut bi kontsignetan ez niela zehaztu zenbat hitz idatzi behar zituzten, hau da, ez nien azaldu testuak zenbat hitz eduki behar zituen, 200-250 hitzekoa esaterako. Orrialde bateko idazlana egiteko eskatu nien, besterik gabe.

A testuei dagokienez, ikasle bakoitzak bere ekoizpena osatzeko erabili dituen hitz kopuruak zeintzuk izan diren argiago ikusteko, taula batean laburbildu ditut guztiak. Hona emaitzak:

1. TAULA: A ETA B TESTUETAKO HITZ KOPURUAK

TESTUA	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	BATAZ BESTE
HITZ KOPURUA	152	133	110	139	120	166	102	151	134,12
TESTUA	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	B8	BATAZ BESTE
HITZ KOPURUA	103	174	143	155	136	145	140	130	140,75

Emaitzei erreparaturik esan daiteke orokorrean testu laburrak idatzi dituztela ikasleek. Inor ez da iritsi 200 hitzetara eta normalean, hitz kopuru horretako ekoizpenak eskatu ohi dira ikastetxeetan idazlanak burutzerako garaian. Gainera, iritzi artikulua hartzailea konbentzitzeko helburuz eginak dira eta horretarako norberaren iritzia argudio pisutsuez defenditu behar izaten da. Horrek idatzian garapen bat dakar berekin. Are gehiago, bestearen iritzia zurearen kontrakoa bada, ahalik eta azalpen gehien eman behar dira bestearen usteak aldatzeko eta horrek, testu emankorrak idaztea eskatzen du.

Esaterako, A testuetan hitz kopuruaren batz bestekoa 134,12 da. Beraz, orokorrean testu laburrak dira eta kasu hauetan nabari da argudioetan motz geratzen direla ikasleak, hau da, ez dituzte behar bezala azaltzen, oso azalekoak dira. B testuetan, ordea, 140,75 hitz dira batz beste ikasleek erabili dituztenak. Kopurua zertxobait altuagoa dela ikus daiteke, baina ez da alde izugarria, testu laburrak izaten jarraitzen dute. Hala ere, adibide hauetan esan daiteke ideia bakoitzaren aldeko argudioak pisutsuagoak izan direla, ez baitziren A testukoak bezain ugariak eta azalekoak. Iaz emandako kontsignan zenbait puntu zehaztu genituen ikasleek horien gainean arrazoitu zezaten eta horrek eragin bide zituen argudio batetik besterako salto azkarrak eta azalpenak oso azalekoak izatea. B testuetan, aldiz, argudio gutxiago eman dituzte baina hauen azalpenetan garapen gehiago ikus daiteke, denbora hartu dute hauek ongi esplikatzeko, beraien iritzia argi gera zedin eta hartzailea konbentzitu zezaten.

4.2. EGITURA

Testu-genero orok bere plangintza izan ohi du eta kasu honetan, iritzi artikuluek egitura berezi bat dute: izenburua dute hasieran, ondoren sarrera bat egiten da gaia aurkeztuz, segidan bakoitzaren iritzia defendatzeko arrazoiak ematen dira eta azkenik, konklusio edo ondorio batera iristen da egilea.

Testuen alderdi hau aztertzea egokia iruditu zait halako ekoizpenak burutzerako garaian, ikasleek jakin beharreko funtsezko elementua delako. Iritzi artikuluen egitura jakin ezean, nekez idatz daiteke halako testurik nahiz eta idazterako garaian jario izugarria izan. Lehenik beraz, testu moldearen zutabeak ezagutu behar dira testua eraikitzen hasi aurretik.

Lehen begiratuan ikusi ahal izan dut B testuetan egitura ez dutela ongi menderatzen, testuak irakurri ostean zerbait falta zaien sentazioarekin geratu bainaiz

eta euren gabezia zertan oinarritzen den frogatu nahi izan dut. Guztiek hasiera egokia ematen diote euren ekoizpenari, sarrera gisara gaia ongi kokatzen baitute eta zenbaitek ere euren iritzia garbi azaltzen dute abiapuntutik. Ondoren, testuaren garapenera salto egiten dute eta euren ikuspuntua azaltzeari ekiten diote. Argudio ezberdinak ematen dituzte eta hauek defendatzen saiatzen dira, askok hartzailea kontuan hartzen dutelarik. Baina ekoizpena amaiera aldera iritsi behar denean arazoak datoz. Izan ere, askok ez dute ondorioen atala argudioen garapenetik bereizten eta horrek ez du idazlana biribiltzen, irakurlea zerbait falta den sentazioarekin geratzen baita. Soilik B3 eta B6 testuetan aurki daitezke amaierako formula gisara honako adibideak:

“Amaitzeko esan, nire iritziz...” (B3)

“Beraz, niri iritziz...” (B6)

Bi testu hauetan egilea amaierara iritsi dela eta bere iritzia garbi zein den azalduko duela badaki irakurleak eta beraz, idazlana biribiltzeko balio dute. Baina gainerako testuetan, ez da ageri halakorik. Beraz, aurretik esandako guztia laburbildu eta azken aldiz euren iritzia plazaratzeko atala falta da gainerakoetan. Garrantzitsua da zati hau, hartzailea aurretik esandako guztiaren ideia garrantzitsuenarekin geratzea baita helburua eta ekoizpenaren goren puntua. Alde honi dagokionez, gabezi nabaria erakutsi dute zenbait ikaslek eta halako adibideek argi erakusten dute testu molde bakoitzaren egiturak duen garrantzia, garatu dena maila onekoa izan arren egitura errespetatzen ez bada, emaitza borobila nekez lortuko baita.

A taldea osatzen duten ekoizpenetan, ordea, esan daiteke ikasle guztiek iritzi artikuluen oinarritzko egitura darabiltela eta aurrekoek ez bezala, hauek ondorioen atala ongi bereizi dutela aurrekoarengandik, ekoizpenari merezi duen biribiltasuna emanez.

Baina, bestalde, bi multzoetako testu zenbaitek gabezi bera erakutsi dute izenburuaren atalari dagokienez. Izan ere, A testuetan hiruk (A1, A2 eta A7) ez dute kontuan hartu izenburuaren zatia eta jarri dituztenek ere gehiegi pentsatu gabe jarri dituztela ondoriozta daiteke, oso ahulak baitira. Gainerako bost testuetatik lauk izenburu bera darabilte “Komertzio txikiak arriskuan” eta A8k, aldiz “Komertzio txiki edo handiak”. Honen arrazoa kontsignan eman genien albistearen izenburua da dudarik gabe, egunkari batean titular hori irakurri zutela esan baikenien. B testuei erreparatu, soilik B5 testuak ez dio izenbururik jarri bere idazlanari, gainerakoek bai eta ikus

daiteke ez direla hain arruntak, saiatu baitira euren iritzia ere sartzen. Ikus ditzagun batzuk:

“Bai atez-atekoari” (B3)

“Baina zergaitik ez?” (B8)

Adibide hauetan egileek jada euren ikuspuntua agertu dute, atez-atekoaren alde daudela argi utzirik eta beraz ez dira A multzokoak bezain neutroak. Hala ere, badira “Atez-ate” bezalako izenburu neutroa erabili duten testuak, B3 eta B7 esaterako.

4.3. BESTEARI ERREFERENTZIA EGITEKO MODUAK

Atal honetan ikasleek euren ekoizpenetan gainerako ahotsak nola ekarri dituzten aztertzea izango da helburu nagusia. Horretarako, besteari erreferentzia egiteko erabili dituzten baliabideak zerrendatuko ditut eta ondoren, egoki erabiliak izan diren edo ez ikusteko balorazio txiki bat.

Hasi aurretik nire hipotesia kontsigna berriarekin burututako testuetan baliabide gehiago aurkituko direlako da. Izan ere, kontsigna horretan hartzailea konbentzitzeko helburua zutela garbi azaldu nien eta horretarako haren iritzia aldatu beharko zutela. Lehen kontsignan, ordea, ez zetorren halako informaziorik, hau da, ez nien aipatu hartzailea kontuan hartu behar zutenik eta ondorioz ekoizpenetan nabaritu da alde hori falta dela. Beraz, kontsigna berriarekin eratutako B idazlanetan besteari erreferentzia egiteko baliabide gehiago aurkituko direla pentsatzekoa da, kontsignaren eraketa horra bideratuta eraiki nuelako.

Bi testuetan aurkitu ditudan baliabideak zerrendatzerako orduan hainbat multzotan sailkatu ditut, ikasleek erabili duten modua laburbiltzen dituztenak. Hona egin ditudan multzo ezberdinak, bakoitzaren gaineko azalpen labur batez:

- *Hitzez hitz*: besteak esandakoa hitzez hitz agertzen da testuan, komatxoaren artean.
- *Kontzesiozko perpausak*: *nahiz eta.../...arren,...* bezalako egiturak.
- *2.pertsona*: hartzailea kontutan hartzen duela erakusteko 2.pertsonan zuzentzen da egilea, *zu* edo *zuek* bati idazten dio.

- *Generalizazioak*: jende multzo baten usteak plazaratzen dira ziurtasun gehiago emateko esandakoari. *Askok uste dute, guztien iritzia da...* bezalako egiturak.
- *Iritziaren iturria*: egileak erabiliko duen argudio edo iritzia norena den esaten du.
- *Autoritate iturria*: egileak erabiliko duen argudio edo iritzia norena den esaten du, baina kasu honetan autoritate batena da (udala, alkatea, gobernua...).

Lehen baliabidea estilo zuzenean oinarritzen da, hain zuzen ere, jatorrizko hitz berak errepikatzen direlako, inolako aldaketarik gabe. Gainerako guztiak zehar estiloaren barnean sar daitezke, aldaketaren bat jasan dutelako, jatorrizko perpausa mendeko bilakatu baita, dagokion menderagailua hartuz.

Jarraian A eta B testuak aztertu ditut eta bietan aurkitutako emaitzekin taula ezberdinak osatu ditut. Taula horietan testu bakoitzean zein baliabide erabiltzen den azaltzen da. Hona A testuen gainean eginikoa:

2. TAULA: A TESTUETAKO BESTEARI ERREFERENTZIA EGITEKO MODUAK

	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	GUZTIRA
Hitzez hitz	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Kontzesioa	-	-	-	-	-	-	-	-	0
2. pertsona	-	-	-	BAI	-	BAI	-	-	2
Generalizazioak	BAI	BAI	BAI	-	BAI	-	-	-	4
Iritziaren iturria	BAI	-	-	-	-	-	-	-	1
Autoritate iturriak	-	-	-	-	-	-	-	-	0

Lehen aipatu bezala kontsignan ez nien azaldu hartzailea kontuan izateko, baina taulari erreparaturik ikus daiteke besteari erreferentzia egiteko zenbait baliabide erabiltzen dituztela ikasleek. Orotara sei testuetan ageri da halako baliabideren bat eta soilik bi testuk ez dute testuz kanpoko ahotsik erabili.

Generalizazioa izan da ikasleek gehien erabili duten baliabidea, lau testutan agertu baita. Ikus ditzagun adibideak:

“Jende askok uste duenez...” (A1)

“Herritar askok uste dute.../ Beraien ustez...” (A2)

“Batzuek nahiago dute...besteek berriz...” (A3)

“Badago oraindik ere kalitatea nahiago duen jendea...” (A5)

Orokorrean ondo erabiliak izan badira ere, generalizazio hauen eraketan zenbait akats egin dituzte A2 eta A5 testuen egileek. A2ren kasuan, subjektu eta aditzaren arteko konmutadura ez da egokia, subjektua mugagabea baitoa eta aditza pluralean. Beraz, esaldia ez du ongi eraiki. Halako egiturek erakusten digute iritzi artikuluen edo bestelako moldetako testuen eraketan gramatikaren alderdi asko landu daitezkeela, une horietan frogan jartzen baita ikasleek duten jakinduria.

Horrez gain, A4 eta A6 testuek bigarren pertsona gramatikala erabili dute euren ekoizpenaren une jakin batean hartzaileari zuzentzeko asmoz, bera kontuan hartzen dutela adierazteko. Hona emaitzak:

“Eta zer egingo zenuke herriko dendak desagertuko balira?” (A4)

“Nire ikuspuntua azaltzen saiatuko natzaizue.” (A6)

A4ren kasuan bigarren pertsona singularra erabili du hartzaileari zuzentzeko eta horrez gain, galdera erretoriko moduan eraiki du esaldia, hartzailea une batez berak proposatzen dion ideia horretan hausnartzera behartuz. A6k, aldiz, ez du halako egiturarik erabili. Horren ordez, bere iritzia azalduko duela garbi utzi die hasieratik hartzaileei. Honek bigarren pertsona plurala erabili du irakurleari zuzentzeko, beraz, hartzaile bat baino gehiago ditu buruan.

Azkenik, A1 testuak “Baliteke egunkari honek hori esatea egindako ikerketa batek hori adierazten zuelako” esaldia darabilenean, iritziaren iturriari egiten dio erreferentzia eta bi iturri ezberdin erabili ditu: egunkaria eta ikerketa. Beraz, egunkariak ikerketako emaitzak bere egin ditu eta A1 testuaren egileak egunkariak esanak dakartza gogora.

Laburbilduz, A testuetan besteari erreferentzia egiteko modu bat baino gehiago aurkitu ditut. Hala ere, iritzi artikulua izateko ez dira nahikoa, halako testuetan

garrantzirik handiena hartzailea kontutan hartzea baita. Baina zer nolako kontsigna izan zuten aurrean jakinik, uste baino emaitza hobekak ikusi ditudala esan dezaket, ez bainuen inolako baliabiderik espero. Esan behar da halaber, erabili dituzten gutxi horietako batzuk ez direla guztiz zuzenak izan, konmuztadura aldetik batez ere, lehen ikusi bezala.

B testuei dagokienez, honako emaitzak ageri dira:

3. TAULA: B TESTUETAKO BESTEARI ERREFERENTZIA EGITEKO MODUAK

	B1	B2	B3	B4	B5	B6	B7	B8	GUZTIRA
Hitzez hitz	-	BAI	-	BAI	-	-	-	-	2
Kontzesioa	-	-	BAI	-	-	-	-	-	1
2. pertsona	BAI	-	-	-	BAI	-	-	-	2
Generalizazioak	-	BAI	-	BAI	BAI	-	BAI	BAI	5
Iritziaren iturria	-	-	-	-	BAI	BAI	BAI	BAI	3
Autoritate iturriak	BAI	-	-	BAI	BAI	-	BAI	-	4

2. eta 3. taulak konparatuaz esan daiteke azken honetan baliabide gehiago erabili direla testu bakoitzean eta gainera, bi tauletan ageri diren besteari erreferentzia egiteko modu guztiak ageri dira testu batean ez bada bestean. Gehien erabilia, A testuetan bezala, generalizazioa izan da baina badago alde nabari bat: baliabide guztiak A testuetan baino maiztasun gehiagoz ageri dira. Horrez gain, 2. taulan ageri ez ziren metodo batzuk aurki daitezke B testuetan, hala nola, hitzez hitzeko aipamenak, kontzesio egiturak eta autoritate iturriak.

Bestalde, taulak erakusten duenez B multzoko testuetan orokorrean baliabide bat baino gehiago ageri da ekoizpen bakoitzean, kasurik emankorrean lau modu ezberdin agertuaz. Bataz beste beraz, besteen ahotsak testuratzeko orduan bi modu ezberdinen alde egin dute ikasleek eta horrek erakusten du guztiek izan dutela hartzailea presente eta euren helburua argi ikusi dutela, testu guztiak antzeko bidetik joan baitira.

Lehen esan bezala, generalizazio baliabidea izan da ikasleek gehien erabilia, aurreko testuen gisara. Erdiak baino gehiagok idatzi dute halako egiturarik, bost ikaslek hain zuzen ere. Honakoak dira adibideak:

“Jende gehiena ezezkoa eman du ...” (B2)

“... jendea horren aurrean lana aukeratuko zuen eta alde batera utziko zuen ingurumenaren kezka.” (B4)

“... hainbat iritzi desberdin entzun dira herrian zehar.” (B5)

“... herritarren gehiengoak aukeratu du ...” (B5)

“... herritarren artean hainbat iritzi ezberdin sorrarazi ditu.” (B7)

“Herritarren artean hainbat iritzi atera ziren / herriaren gehiengo proposamenaren aurka zegoen” (B8)

Orokorrean egoki erabili dira ekoizpenean barrena, baina lehen adibidea esaterako, ez da zuzen eraikia. Esaldia egokia izan dadin subjektuari (*jende gehiena*) ergatiboaren kasu marka falta zaio, nork-nor motako aditza denez absolutiboaren marka jada osagarri zuzenak (*ezezkoa*) daramalako. B4 testuko adibidean ere akats bera ageri da, hau da, berriro ere subjektuari (*jendea*) ergatibo marka falta zaio. Beraz, nahiz eta bi testu hauetako egileek bestearen ahotsari erreferentzia egiteko bide egokia erabili duten, esaldiaren eraketan ez dute asmatu eta egitura desagokiak eratu dituzte. Adibide hauek, beste behin ere lehen baieztatutako hipotesia bermatzen laguntzen digute, halako baliabideen eta oro har testuen lanketek gramatika bezalako esparru bat lantzeko balio izateaz gain, ikasleek euren gaitasunak praktikan jartzen dituzte.

Bestalde, goiko adibide hauetan ikus dezakegu guztiek ere hiztegi antzekoa darabilte besteari erreferentzia egiterako orduan: *herritar* edo *jende* modura zuzentzen dira bestearen ahotsa testura ekartzeko orduan eta hauen artean iritzi ezberdinak egon zirela ere errepikaturik agertzen da behin baino gehiagotan. Horrek harreman zuzena du kontsignan emandako azalpenekin, bertan hori adierazten baitzen eta beraz, normalena da halako esanak testuetan aurkitzea. Nolanahi ere badago hiztegi aldetik non lan egin, beti ere testuen aberastasuna zein adierazkortasuna lantze aldera.

Generalizazio baliabidez gain, ikasleen erdiek autoritateen hitzak eraman dituzte euren testuetara esandakoari egiantzekotasuna emate aldera. Honako adibideak aurkitu ditut:

“Herriko udalak atez-ateko zabor sistema berria jartzea proposatu zuen.”
(B1)

“... *Eh-bildu* partidu politikoak atez ateko zabor sistema berria jartzeko proposamena egin zuen.” (B4)

“Ordiziako udal taldeak atez ateko zabor sistema berria jartzeko proposamena egin zuen.” (B5)

“*Greenpeace* Taldearen estadistikak ikusiz ...” (B6)

Esaldi hauei erreparatuz esan daiteke lehen hiru adibideek egitura bera erabili dutela autoritate baten hitzak, kasu honetan herriko udalarenak, aipatzerako orduan. Honen arrazoia ikasle hauei emandako kontsignan egitura bera erabili izana da eta beraz, euren ekoizpena kokatzeko erabili zutela ondoriozta daiteke. Hala ere, udalaren berri ematerako garaian honen izendapena modu ezberdinean egiten dute hirurek: B1ek *herriko udalak* darabil, B4k *Eh-bildu partidu politikoak* eta B5k, aldiz, *Ordiziako udal taldeak*.

Horrez gain, maiztasun beraz erabili da iritziaren iturria aipatzearena. Lau kasutan aurkitu dut baliabide honen erabilera:

“... herritarren gehiengoak aukeratu duela ikusirik, onartu egin behar genukeela iruditzen zait.” (B5)

“... herriko hainbat pertsonen iritzia errespetatuz, esan behar dut hainbatekin ez natorrela bat.” (B6)

“... herritarren artean hainbat iritzi ezberdin sorrarazi ditu.” (B7)

“Herritarren artean hainbat iritzi atera ziren eta gehiengoak ezezko botoa eman du, denbora galtze bat dela aitzakia jarriz. / Herriaren gehiengoak proposamenaren aurka zegoen.” (B8)

Guztietan herritarrak dira ikasleak darabilen iritziaren iturri edo esaten denaren erantzule, alde bateko zein besteko izan. B5n kasuan, gehiengoak horrela pentsatzen duelako bera ere horren alde jartzen dela erakusten digu, iritziak duen zama erakutsiz. B6k, errespetuz hitz egiten du, bera bezala pentsatzen ez duten horien iritzia errespetatzen duela aitortzen baitu baina ez datorrela bera horiekin bat. B7 eta B8 testuetako adibideak neutralak direla esan dezakegu, soilik egoeraz informatzea dutela helburu, iritzi ezberdinak sortu zirela esatea dute xede besterik gabe. Hala ere, B8ren

kasuan gehiengoa aurka zegoela zehazten zaigu eta lehen adibidean arrazoiaren berri ere ematen digu (“denbora galtze bat dela aitzakia jarriz”). Adibide hau aztertuz gero, ikus dezakegu bera alde dagoela, aitzakia jarriz esaten baitu eta hortik ondorioztatu daiteke gehiengoa aurka badago ere berak ez duela berdin pentsatzen.

Bigarren pertsona gramatikala hitzez hitzeko baliabidea bezain erabilia izan da, bi testu ezberdinetan hain zuzen ere. Lehenaren inguruko adibideak honakoak izan dira:

“... aurka zaudeten guzti horiei, hainbat arrazoi eman nahi dizkizuet sistema berri honen alde egin dezazuen.” (B1)

“Ados ez bazaude ez duzu zertan birziklatu ... / ... atez-ate ez dagoen beste herri batera joan zaitzke zure zaborra botatzera“ (B5)

Lehen adibidea egoki erabili du egileaK, izan ere, testuaren hasieran aipatzen du hori eta hasieratik bere iritzia argi uzteaz gain, bere pentsamendu bera ez duten horiei zuzenduko dela azaltzen du argudio zenbait emanez. Ezin hobeto azaltzen du zein den bere helburua eta hartzailea hasiera-hasieratik kontuan hartu duela erakusten du. B5 testuan, ordea, ikasleak ez du ongi asmatu egitura hauek erabiltzerako orduan. Izan ere, bigarren pertsona gramatikala ondorioen atalean darabil eta salto izugarria nabari da, testuan zehar lehen pertsona pluralean hitz egiten baitu eta bat-batean bigarren pertsona singularra erabiltzera pasa baita. Gainera, ondorioen atala aurretik esandakoaren laburpen moduko bat izan ohi da eta hartzailea konbentzitzeko azken argudioak aipatzen dira. Beraz, kasu honetan ikasleak ez du ongi asmatu baliabidearen erabileran, lehenak ez bezala.

Bestearen ahotsa hitzez hitz ekartzeko orduan honako egiturak erabili dituzte bi ikaslek:

“Aldeko argudio batek zera dio: ‘Atez-atekoa bai, osasunarentzat ere bai.’ ” (B2)

“... jendeak erabiltzen duen argumentua hau da: ‘atez-ate jarriz gero ingurumenaren arazoa konponduko da.’ “ (B4)

Esan behar da B2k bestearen hitzak ekartzeko dabilen modua slogan baten antzekoa dela, ez baitu argudio garatu bat bezala ematen, honelako zerbait alegia: “atez-atekoa jarri beharko litzateke osasunarentzat ere hobea delako”. Agian hori esango lukete aldekoek, baina berak argudio hori laburturik lelo modura aipatzen du. Kanpaina bat izan denez ez dago gaizki erabilia, horrelako asko entzuten zirelako, baina beste uneren batean edo bestelako gai bat jorratzen ari delarik ez da modurik egokiena bestearen hitzak ekartzeko. B4ren kasuan ikus dezakegu orain artean esan dudanaren adibidea. Izan ere, kasu honetan egileak argumentua osoki azaldurik ematen digu, ez aurrekoak bezala lelo modura. Egoki erabili du beraz. Gainera, hitzez hitzeko baliabide honek bestearen ahotsa zuzen zuzenean testuratzeko modua ematen du eta era horretan hartzailea kontuan hartzen ari garela erakusteko balio du.

Azkenik, B3 testuaren egileak kontzesio egitura bat erabili du besteari erreferentzia egiteko:

“Kontra azaltzen diren herritar askok argudio nagusizat zikinkeria eta arratoiak ekarriko dituela argudiatu arren, Goierriko gainontzeko herrietan, sistema hau ezarria dagoenetan, garbitasuna eta txukuntasuna nagusi direla ikusten da.” (B3)

Egitura guztiz egoki erabilia izan da eta baliabide guztien artean konplexuena dela bistakoa da. Honelako egitura bakarra agertzeak zera esan nahi du, ikasgelan gramatika landu behar denean hauen gaineko teoria eman eta ariketak egiteko soilik erabiltzen dugula. Izan ere, benetako praktika egin behar dugunean orduan jartzen dira gure gaitasun guztiak agerian eta halako egiturak zenbat barneratu eta egoki erabiltzeko gai garen erakusten digute. Beraz, testu moldeak lantzeak argi erakusten du beste gauza asko ere landu daitezkeela berarekin, gramatika esaterako.

Laburbilduz, nire hasierako hipotesia bermaturik geratu da testuen azterketa burutu ostean. B multzokoek besteari erreferentzia egiteko modu gehiago erabili dituzte eta esan daiteke kontsignak zer esan handia izatea emaitza horretan. A multzoko testuetan ere zenbait egitura aurkitu ditut hartzailea kontuan hartzen dutela erakusten dutenak, argudio testuak diren heinean ezinbestekoa delako. Nolanahi ere, garbi ageri da B multzoko testuak askoz eraginkorragoak diruditela, hobeto adierazten dutela era honetako testuetan konbentzitu beharraren garrantzia.

6. ONDORIOAK

Lan honetan nire hasierako hipotesia ziurtatzen dela ikus daiteke. Nire zeregin nagusia testu baten ekoizpenean kontsigna batek eragin zuzena duela frogatzea izan da eta emaitzei erreparaturik esan daiteke eragin hori ziurtatzen dela. Beraz, kontsigna ongi zehazteak idatz helburuak betetzeko garrantzia handia duela frogatzen dela esan dezakegu. Proiektu hau burutzeko sortu nuen kontsignaren xede nagusia ikasleei testu hobeak ekoizteko baldintzak eskaintzea zen. Horretarako hartzailea konbentzitu beharra azaldu nuen eta horrek berekin ekarri zuen testu berrietan (B testuetan) besteari erreferentzia egiteko moduak agertzea. Frogatu ahal izan dut hartzailea kontuan hartzerako orduan B testuak A baino egokiagoak direla. Alor horretan hobekuntzak nabariak diren arren, badira oraindik gabeziak ere eta ezagutza hori izateak lagundu behar du gainditzeko sekuentzia didaktiko egokiagoak sortzen.

Alegia, ikasleek bestea kontuan hartu dutela erakusten badute ere, ez dira testuak euren osotasunean guztiz egokiak izan. Egitura aldetik, zenbait hutsune ageri dira, testu guztiak ez baitzeuden behar bezala planifikatuta. Iritzi artikuluetan ohikoa den sarrera-garapena-konklusioa egituraren azken atala falta izan zaie testu askori eta ondorioz amaiera baten hutsunea nabaritu da halako kasuetan. Ez dute testua behar bezala borobildu eta horrek nolabaiteko ahultasun puntu bat eman dio idatziari.

Beraz, kontsignak egiten duena ikasleen ezagutzak agerian jartzea da, baina horrek ez du ziurtatzen, jakina, ekoizpenaren alderdi guztiak egoki eraikiak izatea. Azken batean iritzi artikuluen nahiz beste edozein testu moldetako idatzien ekoizpenean alderdi ezberdin askok hartzen dute parte eta guztiak ongi ezagutu beharrekoak dira testu egokiak idatzi nahi badira. Beraz, kontsigna egokiek, idatz –egoera ondo irudikatzen laguntzen duten heinean, asko eragiten dute ekoizpen hobeak lortzeko, baina beti ere testuen ezaugarri ezberdinak ezagutu behar dira testu onak ekoizteko.

Horrez gain, aztergai izan dudak baliabideak hizkuntzaren beste alderdi batzuk lantzeko aukera ematen duela ere ikusi da. Gramatika esaterako. Bestearen hitzak norberaren diskurtsoan sartzeak jatorrizko hitzei aldaketak egitea eskatzen du eta era horretan konmutadura ongi landu daiteke. Testuen azterketan aurkitu ahal izan dudak moduan ahalerazko egiturak ere landu daitezke, zenbait egoeretan halako egiturak erabiltzera beharturik sentitzen baita egilea.

Orokorrean argudio testuetan sakontzeak testu molde honetan erabiltzen diren eta garrantzitsuak diren hainbat termino lantzeko balio du. Beraz, ikasleek euren iritzia edo ikuspuntua agertu behar dutenean hiztegi aberatsago baten jabe izango dira euren usteak defendatzerako garaian, izan ere, euren iritzia *plazaratu, azaldu, defendatu* edota *aditzera emango* baitute.

Laburbilduz, kontsignek eragin zuzena dute idatziko diren testuen gainean. Ongi zehaztua bada testu hobeak lortuko dira, baina horrek ez du testu osoaren egokitasuna bermatuko; lehen esan bezala, diagnostiko egokiagoak egin ahal izango dira, baina jakina, testu ekoizpen osoaren ardura -kontsigna barne- sekuentzia didaktiko egokiak sortu edo/eta egokituz bideratu beharko da.

7. BIBLIOGRAFIA

Calsamiglia, H. & Tusón, A. (2012), *Las cosas del decir: manual de análisis del discurso*. Ariel, Barcelona.

Camelo, M. (2010), “Las consignas como enunciados orientadores de los procesos de escritura en el aula”. *Enunciación Vol 15*, 2. Bogotá, Colombia, 58-67.

Camps, A. (1995), “Aprender a escribir textos argumentativos: características dialógicas de la argumentación escrita”, *Comunicación, Lenguaje y Educación*, 25, 51-63.

Cuenca, M.J. (1995), “Mecanismos lingüísticos y discursivos de la argumentación”. *Comunicación, Lenguaje y Educación*, 25, 23-40.

Garro, E. (2007), “Jendeaurreko debateak euskaraz: diskurtso erreferituaren azterketa: doktorego tesia”, UPV/EHU, Vitoria-Gasteiz.

Idiazabal, I. & Larringan, L.M (2002), “La competencia discursiva: una noción clave para la didáctica de las lenguas y la didáctica del plurilingüismo”, *Actas/ proceedings II Simposio Internacional Bilingüismo*, 611-628.

Riestra, (2004), “Las consignas de trabajo en el espacio socio-discursivo de la enseñanza de la lengua”. Faculte de psychologie et des sciences de l’education. Universite de Geneve. (https://doc.rero.ch/record/3664/files/these_RiestraD.pdf)

Silvestri, A. (1995), *Discurso Instruccional*. Buenos Aires: Universidad de Buenos Aires.

-Interneteko web orrialdeak:

Batxilergorako curriculum. http://www.hezkuntza.ejgv.euskadi.eus/r43-573/eu/contenidos/informacion/dif10_curriculum_berria/eu_5495/adjuntos/decreto_curi_bachillerato_e.pdf

A2

Azken urte hauetan, krisia dela eta, hainbat komertzio txiki isten ari dira. Hainbat heritan komertzio gehienak itxi dira, eta hori azaraz bixuntzen ari da.

Heritar askok uste dute herriko komertzio horiei lagundu behar zaiela. Beraien ustez hauen herriaren duteko konjuntura ez dutefako komertzio beldren aldean jasotzen. Baina kalitatea ere hobea da komertzio txikietan, normalean bertan enoiztutako produktuan baita eta ez inportatutakoan.

Kalitatea ez da gauza bakana. Gau esun poltxikoa da denon baxinatzen duguna. Komertzio handien eskuantze dutea meheago da eta hori dela eta denon esiten ditugu erosketak bertan. Eta hori ez da gauza bakana, erosketak handia esun behar denon ere hobeto baitatortuko komertzio handietan esitea.

Orri doguridarez, uste dute komertzio txikiak bultzada bat herriari behar zaiela, baina bestalde, prezioak baxinatuz gero, eta gau esun asko esiten da, komertzio handietara joko nahi.

KOMERTZIO TXIKIAK ARRISKUAN

Komertzio txiki edo handiak dira nagusi gaur egun? Eztabaidarato gai ohikoa da hau. Bestak nahiz eta komertzio txikiak gaur etoskebat egitea eta besteak berriak ~~h~~ ~~h~~ zein handiagoen erosoan seilitzen dira. Komertzio txikiak bere alderdi positibo eta negatibak ditu.

Alde batetik, komertzio handiak erosoagoak dira, dena erakin berean aurki baitaitezake. Gainera, normalean prezioak baxuegiak izan ohi dira komertzio txikietan alderatuz.

Bestetik, ~~h~~ nahiz eta produktu gutxiago egon komertzio txikietan, haren kalitatea normalean hobea izan ohi da eta komertzio txikiak ere lagileekin hobeto konpartzen zara, normalean.

Honenbestez, nahiz eta bi komertzio motak bere alderdi on eta txarrak izan, nik nahiz eta dot' eroskebat komertzio txikietan egitea, izan ere, niretzat produktua kalitatez garrantzi gehiago du prezioak baino.

Komertzio txikiak arriskuan

Gaur egun, Krisie deñ eta batakisun Espainiak ekonomia oso handiak dituzte. Honen ondorioz kaltetuak komertzio txikiak dira, lehiakortasun handia daukateleko hipermerkatuekin. (Ez zer esango zenute herriko dendak desagertuko balira?)

Arazo honen alde onak zein txarrak dauzka. Alde batiak hipermerkatuek eskara handiagoak egiten dituzte eta ondorioz prezioak baxuagoak dira. Honen gain jarraitze hipermerkatuetan behar dituzun gauza guztiak batera daukazu eta ez daukazu herrian bezala bueltatu ibili behar nahi duzuna erosteko.

Bestelak, hipermerkatuetan ez daukazu pertsona bat ure oso zure ondoan zuri laguntzeko denda txikietan langileak daukazu bezala. Gainera dendagileak ezaguna bada jabearekin egin daitezuten alibidez arazoak etxean probatu ahal izaten dituzte eta ohar. Horretaz gain arazoak edukirik badituzte erositakoarekin errozago konpondu ahal dezakete denda herrikoak bada.

Amaitzeko, nire usteetan, herriko dendei lagundu behar zaie euren negozioa aurrera eramaten. Herriko dendarik gabe herria oso pobre geratuko zedako eta oparte jende gutxi bere lanpostuak jabetuko lukezake.

KOMERTZIO TXIKIAK ARRIKIDAN

Gero eta supermerkatu eta komertzio handi gehiago danda edozein herritan garu egur eta harak, espeno bazter, danda txikiak ere abiatzen dute. Zer ondorio ditu horiek?

Egia da supermerkatuetan danda txikiak bainu produktibitate eskaintza zehatza dutela eta gainaz, horien prezioak beheragoak izan ahal dituzte.

Hala ere, danda txikietan izaten dituzten produktuen kalitate handiagoak izaten dira horietan eta beraz, baldin gero horietan ere.

Beraz, zail da komertzio txikiak (erantzone horietan) autenak behar dituzten ostean, baina ere, jende askok ezin du kalitate onetako produkturik erosi eta beraz, supermerkatuetan beharrezko dute. Bestalde, beraz, erantzone ere kalitate onetako onen jendea eta horiek danda txikietan erosten jarraituko dute.

Nire ustez, egia da supermerkatuetan ez dute aile egiten danda txikiak bainu garu egur egarri erregaratuta beharrezko dituzten ostean.

KOMERTZIO TXIKIAK ARRISKUAN

Komertzio txikiak arriskuan daude inahuri berri dut eta jai honak erobot kezkatu nau. Horretarako, nire ikuspuntuak izaltzen saiatuko naiz:

Komertzio txikiak gero herria orki ezagundak ditugu eta astean zerbaitetan josten gero zerbait erosteko armoz. Gaur egun hainbat eta hainbat dende ezagutzen ditugu, herriaren artean moski, baina neurri handi batean enpresa multinazional handiak dende hauek ardezen orri dira.

Komertzio txikiak hainbat gauza on dituzte, besteak beste, harrama hobea, gertutasuna, kalitatea eta abar. Baina beste alde batetik, gauza gutxiago izaten dituzte eta garestiagoak izaten dira. Dene den, askoz ere erosatzen da komertzio txikitik erostea aukera hori eta denostioa josten baina. Gainera herriaren lanpostua izateko aukera eskaintzen zaie.

Komertzio handiak gaur egun merkatu zentruetan kokatzen dira, bai eta hiri handietan ere. Komertzio hauek oso handiak izan ohi dira eta produktu kopuru handia izaten dute, beraz, izaten da produktu jakin bat bertan aurkitzea. Hala eta guztiz ere, ez dago inorka gertutasunik eta gehienetan denbora luzez itxerari behar izaten da.

Beraz, komertzio txikiak bultzatu behar behar dupe herriarentzat beharrezkoak baitira.

A7

↳ Geroa eta chifoa da gaur egun herrian betidanik egondako denda txikien markurlekioak kutsik ikurtea. Atean salgai idatzea duen karteltxoa zintarik, utzo pizturik zuden argiak itzalita. Baina, zein da egoera horren zergatia? Zergatik ari dira komertzio txikiak iten?

- Komertzio txikiakako elikagai edo produktu kopurua murriztua ezan arren, hauen kalitatea paregabea izaten da.

Prezioari dagokionean, supermerkatuetan baino garestiagoa izaten da normalean. Bestalde naltzeileek tratu gertukoak eskaintzen dituzte komertzio txikietan, tratu pertsonalagoa.

- Nire iritzian komertzio txikien alde onak txarrak baino indor gehiago dute. Bestalde fontuan hartu behar dugun gaur egun presaka bizi garela eta errazago dela guretzat supermerkatuean behin inoetan herriko dendatik den bera bustaka ibiltzea.

KOMERTZIO TXIKIAK EDO HANDIAK

Gaur egun asko entuten den gai honek, hobea den txikietan edo supermerkatu handietan erostea, komertzio polemika asko sortu ditu. Baina, zeintzuk dira aldeak?

Asteko esatekoa da, supermerkatu handietan produktu gutxiak aurkitu ditxerretula, gainera, prezio normalen merkeagoa itan ohi da. Erosotasun aldetik, leku konkretu batera joan eta bertan behar duten gutxi erostea abentailak ditu, bitartekoa dela gehitu.

Baina benetan zer den hobea gertutik begiratu ezkero, komertzio txikietako produktuek sendagoak edo errealekoak behintzat, errealekin et hain plastikoa itxurakoak esan nahi dut, dirudite. Gainera, hauetan ematen duten gertuko arreta, krisi garaietan betero baten balio oso gerbi dutelarik, prezioak jositzen dute beteroek.

Beraz, nire iritzia eta nire aitak komertzio txikia duela, komertzio txikietan dagoen giroa nahiago dute esango dut. Bertako kalitatea, supermerkatuen prezio baxuen aurrean irabazten dutela uste dut eta amaitzeko herri txikietan gutxienez, nire kasuan betela gertuago ditutu komertzio txikiak supermerkatuek, baina, beraz, lehen aipatutako bitartekoa kontzeptua alde batera utzi dezaket.

B1

ATEZ-ATE

Herriko udalak atez-ateko zabor sistema berria jarri proposatu zuen duela pare bat hilabete eta bista da heritarren artean iritzirik ezberdinak daudela, aurka zaudeten guzti horiei, hainbat arrazoi eman nahi dizulazue sistema berri honen alde esindariz.

Alde batetik sistema berri honen errealizazioaren kopurua murriztu egingo lirateke eta honen batura gutxiago izateko ere behar egingo luke.

Beste alde batetik, oraindik bada jende asko bereizketan ez duena eta sistema berri honen berriraketa erabat aldatu litzateke, denek zaborra sarritan egin behar litzateke eta txarto egiten duenak isura jasoko luke.

Bukatzeko, herriko leku ezberdinetan dauden edukiontzia kendu egingo lirateke eta horien berriraketa sekulako sarbitasuna emango litzateke baita espazioa ere.

Desadestusma Ualeon

Aghlenaldi horetan hainbat inñtzi agaldu dira atz- atelloan buru, eta era aslotako inñtziak dabilteja Ualeetan zehar. Baiztokoak gaiteragoak dira, fende gehiena ezguloa ezan du, eta protesta mehuon lehiotan partak jartzen hasi dira. Hemiho argo gehientan daude partak lehiotan eta nabari da gaiteragoak direla.

Udalak honen aurrean, bere abdikzioan aldeko eta kontrako argudioak libre jartzen atzi du. Aldeko argudio batell jera dio: "Atz- atello bai, osunarentzat ez bai", honen aurrean ezabat desadestusaren agaldu naiz, ~~ei~~ argudioak hurren dira batill bat; atz- atello ontziak udalari hienan dimosion ordaintzen ditu, eziten dituen enpresak udalari argintzen daudenak dira, bery dim- sarea mehuon jartzen dituzte. Orain arte g da gaiteratsunik ezon gaiteratsunik, beste argo batzuenatik hon dira, hila nola aizean kontaminitate handia, bery san daiteke gaiterats g birjillatzen g diola inoi Ualeten. Hau ezan eta gero illus daiteke nola bere argudio gaiterats den.

Hemi batello bihurtzeko aukeratu behar da lurre jera nahi duten bere hienarentzat, udalari aukeratu aukeratu dago eta hienari ezabaitziko, eta Ualean eta abdikzioan eng illus daiteke hienari ezabat desadestusaren dagaala atz- atelloanekin. Ezin da obligatu partson bati birjillatzen, hienari gaiterats san baldin bada.

Bai, atez-ateko

Herriko abertzaleak, atez-ateko zabor sistema berriaren inguruan iritzia ezberdinak ikusi ditut. Orji iruditzen zaizte zabor sistema berri hau erabiliko duten herritarrei iritzia eskatzea, baina ez dute ulertzen zendeak, partidu politiko jakin baten eueforma dela jakinda, horren arabera alde edo kontra argudiatzea.

Kontra azaltzen diren herriak askok argudio nagusi bat zihintzen eta auzotariek erabaki dituzela argudiatu auzen, forieuko gainatze herrietan, sistema hau ezauia daspenetan, garbitasuna eta trankuntasuna nagusi direla ikusten da. Gainera, orain arte izan dugun zabor sistemak baino askoz gehiago reziklatuko da, baina ingurumena gehiago zainduko dugu.

Orain kontrako beste argudio bat, estetikoki zutabeak eta kubek zintirik osatutako geratzen direla esatea da. Aldiz, ez dute uste orain arte esan diren kontenedore handi horiek oso politak direnik.

Amaizteko esan, nire iritzia sistema berri hau oso egokia dela garbitasun, ingurugiro eta estetikaren arabera. Gainera ekonomikoki ere hobea da zabor politsetan auzerietan auzerietan ematen direko

Ingeuruen aurkezpena

Oraun dela gero bat kulabete, du-bildue portide politikoak atez-ateko zabor sistema berria jartzeko proposamena egu zuen. Horren aurka ataldu zue jendea bere etxeetako baldietan eta lekuetan poltsa ordu bat gui zitean protesta moduan.

Proiektu honen aurrean ure irizkale hauek dira baina kontrako arazoak nagusitzen dira. Nore berran natura zaintzeko orfak daude baina horiek hauek erara egu ditezke, jendea erabiltzen dauden argumentua hau da: atez-ate jarrit gero ingurumenaren arazoa konponduko da ni horren aurka azaltzen naiz. Kutsaduraren inguruan badira hauek jatorre gero eta orgi dago beste jatorrei utzibidea ematen ez badugu ez dugula ezer konponduko. Adibidez industria azken orreetan industriaren garaiada eman da eta hori ere kutsaduraren eragine dio. Azken janean, industria berrantzei lana ematen dio eta garai arazo nagusietako bat laukabezia da. Beraz jendea horren aurrean lana aurreratuko zue eta alde batera utzi zuen ingurumenaren kezka. Beste aldeetik honen aurka erabiltzen duen argumentua etxean zaborra edukitzearen da atez-ateko proiektuak zaborra uoz ateratzen baluketaren dizu.

Ordizako udal taldeak atez-ateko zabor sistema berria jarzeko proposamena egin zuen duela pare bat hilabete eta ohikoa den bezala hainbat iritzi desberdin entzun dira herrian gehar; aldekoak eta kontrakoak. Betidanik gertatu den moduan, ezinezkoa da gai baten inguruan herritar guztiak pentsamendu edo iritzi bera izatea, gainera, iritzi-askatasun ematen zaigun herrialde batean bizi gara, baina ezberdina da iritzia ematea edo zure aurkako pentsamendurik dituztenen aurkako ekintzak planetztea.

Zenbait kasutan ikusi dugun bezala, atez-ateko zabor sistemaren aurkako manifestazioak egin dira eta lege hau edo sistema hau ^{herritarren} gehiengorik aukeratu duela ikusirik, onartu egin behar genukeela iruditzen zait, ados ez bazaude ez duzu zertan berzikiatu baina ez hondatu zenbait pertsonen kutsadura murrizteko egiten dituzten ahaleginak.

Azkenean, ados ez daudenentzako hainbat baliabide daude, atez-ateko sistema jarraitu nahi ezean, beste herri batera joan zaitezke ^{atez-ate ez dagoen} zure zaborra botatzera.

"GURE INGURUAREN GARRANTZIA."

Asken egun hauetan, atez-ateren inguruan hainbat artikulu irakurri ditut, hainbat pertsonen intimitate errespetatuz, esan behar dut hainbatekin ez uatorrela sat.

Diet-ate proiektu berrin eta interesgarri bat da, ~~eta~~ gure ingurumenaren hobetzeko asmoarekin pentsatuta dagoena. Apian, ez da oso praktikoa, edo ~~komplexua~~ ^{eraso}, hobeto esanda, lau kubo taucana ezberdinetan banatu

edukitara estalio sat izan daitezkeela, ~~hori~~ ^{hori} ulertu dute, eta batzuetan ez sartago behar adina toki, baina hori da arazo nagusia. Gure ingurumenak ez dauka prezioa, eta bereziki guri, pertsonari, interesaketa zaila biziak eta kutsadura ez egotea, gure onuraren aldetik airea garbia egotea, ingurua garbi. Batzuk biziak, eta hori biziak, baina bizi dute.

Beraz, ure intz, aukera sat eratu behar du proiektu hori, ez da eta horren zaila gurea biziak lau ezberdin batera bota, hainetan kezkatuta zailen arren, gero dute eguzki gero, eta inguru garbia, batzuk biziak gero, guri, animalia, landareak... orokorrean, munduan, mesede nagusi bat eginez.

ATEz-ATE.

Duela pare bat hilabete garo sistema berria jarri ziguten

Ordizian. Haurak, heriotzen artean haibat irizki egiten

omazki dituzte, askat alde eta beste batzuk kontra.

Hilabetez ituzi izan ditugu politika lehiatzen garo biltza ~~zuzen~~

nomenu kontra, baina une irizki aipatu behone dit askok
egituzen dutelako adibidez

egituztasunean egiten dutela haibat partidu ~~zuzen~~ PNV eta PSOE. Hau

ziatu dira profesoreen ekologista hau bantotatzen, ~~egituztasun~~ eg di

politika berriak eta haiez bantotegi ~~egituztasun~~ zuzen hau talde

abertzaile baten egiten duela ~~egituztasun~~

partidu politikoa alde batera ~~egituztasun~~, enekitatean politika behar dago,

au ~~egituztasun~~ eta ~~egituztasun~~. "Greenpeace" Taldearen estadistikak ituzi;

dituzte erabat txarrak ~~egituztasun~~ adibidez ~~egituztasun~~ baxoa murrutxo

osent handienetarikoa %20 gutxiatzen izan da (Frantzia oso baxoa

handiago). Eta Begiak jarduera eta murrutxo ituzi, informazio

ehiago jasotxo gure, eta jakinago gure murrutxo eta natura

oizidu behar dugu? Tautatzen eta gure konmoditate alde batera irizki

Baiua, zergatik ez?

Pate bat litalakete izango dira atez-ateko zabor sistema martxan jarbeto prozesuari ekin zidenean. Heritariek artean hainbat inbizi atara zituen eta gelien goak ezeko botoa eman du, denbora galte bat dela aitahi jarri. Baiua nere galdera honakoa da: hori al da arrazoi? Nire inuspututik herriaren alferria hutsa dela erango nuke.

Inguruko herrietan gauza bera gertatu zen prozesa martxan jarbeto proposamena egin zenean. Herriaren gelien goa proposamena kontra zegoen. Orain beriz, atez-ateko zabor sistema martxan jarri dutenetik estatistikak nabarmenki egin dute gora. Ondorioz, gure herriak zer arazo dago atez-ateko zabor sistema berria jarbeto?

Hau esanda, heritarrei jaiuaren gainean jarri nahi nien nahiiz eta herri gelienetan hasiera batean atez-atekoaren kontra egeu, orain funtzionamendu ona eta bizizulapenaren datuak eterrak izain ditela. Horegatik birziklapen datuak igo nahi baditugu prozesu hau martxan jarri beharko dugu, lortuko dugu eta!